

สมาชิกในคณะกรรมการ กฎหมายระหว่างประเทศ

โดย

นายกันต์ธีร์ ศุภมงคล

ธ.บ. Docteur en Droit.

อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ

คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นองค์การที่จัดตั้ง
ขึ้นโดยมติของสมัชชาสหประชาชาติในการประชุมสมัยที่ ๒ (ข้อมติ
ที่ ๑๗๔ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๕๐) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไป
ตามกฎบัตรสหประชาชาติข้อ ๑๓ วรรค ๑ (ก) ซึ่งกำหนดให้สมัชชา
จัดการศึกษาส่งเสริมความก้าวหน้าของกฎหมายระหว่างประเทศ สมัช
ชาได้อนุมัติข้อบังคับของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศขึ้น
ใช้ และตกลงให้มีการเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการเป็นครั้งแรกใน
การประชุมสมัชชาสมัยที่ ๓ ปี ๒๔๕๑

ภาระหน้าที่ที่มอบหมายให้แก่ คณะ กรรมการ กฎหมาย
ระหว่างประเทศ พกกล่าวได้อย่างกว้าง ๆ ว่า ได้แก่การส่งเสริม
ความก้าวหน้าของกฎหมายระหว่างประเทศและการประมวลกฎหมาย
ระหว่างประเทศ ซึ่งในล่องนรอมย่อมได้แก่บทกฎหมายระหว่างประเทศ
แผนกคดีเมือง แต่ทั้งนี้คณะกรรมการอาจจะพิจารณาปัญหา
กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลด้วยก็ได้ นับตั้งแต่ได้จัดตั้งมา

คณะกรรมการได้ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในกฎหมายระหว่างประเทศ
จัดยกเป็นร่างขึ้นเสนอให้มีการพิจารณากันในที่ประชุมสมัชชาหรือใน
ที่ประชุม ระหว่าง ประเทศ ที่เรียก ขึ้นเป็น พิเศษ ถ้าเร็ว เป็น อนุสัญญา
หลายฉบับ ที่ยังคงอยู่ก็มีมาก เรื่องที่คณะกรรมการทำการศึกษา
ไว้แล้วได้แก่ปัญหาเรื่องสิทธิและหน้าที่ของรัฐ หลักกฎหมายอาชญา
ระหว่างประเทศ ประมวลการละเมิดสันติภาพและความมั่นคงของ
มนุษยชาติ การนิยามศัพท์การรุกราน ร่างอนุสัญญาเพื่อกำจัดหรือ
ลดผู้ไร้สัญชาติ ร่างอนุสัญญาว่าด้วยวิธีการอนุญาโตตุลาการ ความ
สัมพันธ์และคุ้มกันทางการทูตและทางการกงสุล ระบอบการทะเล
หลวงและทะเลชายฝั่ง ฯลฯ คณะกรรมาธิการจะได้หยิบยกเรื่องอื่น
ขึ้นพิจารณาต่อไป ตามลำดับ ความจำเป็นเร่งด่วน ที่สมัชชากำหนดให้
เป็นครั้งคราว อาทิ เช่นในการประชุมสมัชชาสมัยที่ ๑๖ ปีกลายนี้
สมัชชาได้แนะนำให้คณะกรรมการ พิจารณา กฎแห่งสันติสัญญา ความ
รับผิดชอบของรัฐ และโดยเฉพาะปัญหาเรื่องการรับช่วงสิทธิระหว่าง
รัฐและรัฐบาล ดังนี้ เป็นต้น

งานของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเป็นงาน
ทางทฤษฎีที่น่าสนใจและมีใช้งานที่ทำได้สะดวกนัก เพราะในปัญหา
แต่ละเรื่อง ผลประโยชน์ส่วนได้เสียของรัฐอาจจะขัดแย้งกัน ดังคม
ระหว่างประเทศยังไม่มีองค์การที่มีอำนาจเด็ดขาดอย่างสถานิติบัญญัติ
ภายในประเทศ ที่จะวาง บทบัญญัติ เป็นบันทัดฐาน ให้ทุกรัฐปฏิบัติตาม
กฎหมายระหว่างประเทศ ส่วนใหญ่ ต้องอาศัย ความตกลง ยินยอมเห็น
ชอบของรัฐ ฉะนั้น การจัดทำกฎหมายระหว่างประเทศจึงอาจจะ
ประสออุปสรรคนานาประการ

ในบทความนี้ จะศึกษาเฉพาะถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการ
วิชาการกฎหมายระหว่างประเทศ กล่าวคือสมาชิกของคณะกรรมการ
กฎหมายระหว่างประเทศเลือกกันแต่ตั้งกันอย่างไรเท่านั้น

ข้อบังคับของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศตามที่
สมัชชาสหประชาชาติอนุมัติไว้ กำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วย
ด้วยสมาชิก ๑๕ คน ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในกฎหมาย
ระหว่างประเทศเป็นที่รับนับถือ แต่จะเป็นคนสัญชาติหนึ่งสัญชาติใด
เกินกว่า ๑ คนไม่ได้ ในทางปฏิบัติ รัฐบาลสมาชิกสหประชาชาติแต่ละ
ประเทศเสนอชื่อ บุคคลที่เห็นสมควร เข้าเป็นสมาชิก คณะกรรมการ
ต่อเลขาธิการสหประชาชาติได้ไม่เกิน ๔ คน เลขาธิการรวบรวม
รายชื่อเหล่านี้ พร้อมด้วยชื่อประวัติเสนอต่อสมัชชา ซึ่งเป็นผู้วินิจฉัย
คัดเลือก

ผู้ที่ถูก เสนอชื่อให้เข้ารับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกในคณะกรรมา-
ธิการกฎหมายระหว่างประเทศไม่มีฐานะเป็นผู้แทนประเทศ หากเป็น
ผู้เชี่ยวชาญในด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อบังคับข้อ ๘ ยังกำหนด
ต่อไปด้วยว่า ในการเลือกตั้ง ผู้ทำการเลือกตั้งจะต้องคำนึงถึงคุณ
สมบัติของผู้เข้ารับเลือกตั้งแต่ละคนเป็นเกณฑ์ โดยวางแนวได้ว่า
คณะกรรมการในลุ่มรวมจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของอารยธรรม
และระบบกฎหมายที่สำคัญของโลก การเลือกตั้งให้ถือตามลำดับผู้ที่
ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด แต่ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
สมาชิกสหประชาชาติที่อยู่และออกเสียงในที่ประชุมสมัชชา ถ้าคะแนน
เสียงเท่ากัน ให้ผู้ที่มีอายุสูงเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ผู้ได้รับเลือกตั้งจะอยู่ในตำแหน่ง ๓ ปี แต่อาจจะได้รับเลือกใหม่ก็ได้ ในกรณีที่มิได้ดำรงตำแหน่งว่างก่อนถึงกำหนดเวลา คณะกรรมาธิการเป็นผู้เลือกตั้งซ่อมแทนโดยไม่จำเป็นต้องรอให้สมาชิกเป็นผู้เลือก

กำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่ง ๓ ปี ได้ขยายเป็น ๕ ปี โดยมติของสมาชิกในการประชุมปี ๒๔๙๘ ในการประชุมสมัชชาสมัยที่ ๑๖ ปีถัดมา มีผู้เสนอข้อคิดเห็นว่า สมรรถภาพของคณะกรรมาธิการควรขยายเป็น ๘ ปี ให้เท่ากับกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งของผู้พิพากษาศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ แต่สมัชชามีมติตกลงให้ขยายอายุออกไปเกิน ๕ ปี

สำหรับจำนวนสมาชิกในคณะกรรมาธิการ เมื่อปลายปี ๒๔๙๘ สมัชชามีมติเพิ่มให้เป็น ๒๓ คน และในการประชุมสมัชชาสมัยที่ ๑๖ ให้เพิ่มอีก ๔ คน รวมเป็น ๒๗ คน ที่สมัชชาเพิ่มจำนวนสมาชิกในคณะกรรมาธิการก็เนื่องจากนับแต่ปี ๒๔๙๐ เป็นต้นมา สมาชิกสหประชาชาติมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก ๕๕ ประเทศเป็น ๓๐๔ ประเทศในปัจจุบัน

ปัญหาที่น่าคิดก็คือ จะควรแบ่งจำนวนสมาชิกในคณะกรรมาธิการอย่างไรดี ตามข้อบังคับข้อ ๘ ที่กล่าวข้างต้น ให้ยึดถือหลักการยอมรับและระบบกฎหมายสำคัญของโลก ซึ่งถ้าจะพิจารณาตามหลักการนี้ โดยเคร่งครัดแล้ว ก็พอมิทางที่จะวางแนวได้

เท่าที่รับรู้กันโดยทั่วไป อารยธรรมในโลกเท่าที่ยังคงมีอยู่ในปัจจุบันพอจัดได้ว่ามี ๒ แบบด้วยกัน คือ (๑) อารยธรรมตะวันตก หรืออาจจะเรียกว่า อารยธรรมฝ่ายศาสนาคริสต์ียน ซึ่งได้แก่ประเทศในทวีปยุโรปและอเมริกา (๒) อารยธรรมอิสลาม ซึ่งคลุมบรรดา

ประเทศอาหรับรวมทั้งเตอร์กี อิหร่าน ปากีสถาน ฮินโดนีเซีย สหพันธ์
มลายา บางส่วนของบราซิล ของสหสาธารณรัฐโซเวียตโซเชียนลิสต์
ของจีนและอาฟริกาตะวันออก (๓) อารยธรรมอินเดีย (๔) อารยธรรม
ฝ่ายพุทธศาสนา (๕) อารยธรรมจีน และ (๖) อารยธรรมอาฟริกา

จริงอยู่ ในประวัติศาสตร์ปรากฏว่าอารยธรรมตะวันตกได้
อาศัยความก้าวหน้าทางวัตถุ ความมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ และโดย
เฉพาะอย่างยิ่ง กำลังทางทหาร เข้าครอบงำอารยธรรมอื่น แต่ก็ไม่
จำเริญวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมาย อารยธรรมอื่นยังคงดำรงต่อมาได้จน
ถึงทุกวันนี้ ฉะนั้น ถ้าจะอาศัยหลักอารยธรรมที่สำคัญของโลกใน
การประกอบคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ ก็น่าจะอาศัย
แนวหรือแบบรูปอารยธรรมดังกล่าวได้

ในลัทธิที่เกี่ยวกับระบบกฎหมายที่ใช้อยู่ในโลกก็เช่นเดียวกัน
พอแยกแยะออกเป็นลำดับเป็นลัทธิได้ นาย J.H. Wigmore ได้เขียนไว้ใน
หนังสือชื่อ "A Panorama of the World's Legal Systems" ว่าอาจจะ
แบ่งระบบกฎหมายออกเป็น ๔ จำพวกใหญ่คือ (๑) ระบบบริสุทธ์
(๒) ระบบผสมแห่งชาติ (๓) ระบบผสมอาณานิคม และ (๔) ระบบ
ผสมอาณานิคมซ้อน

ระบบบริสุทธ์ (Pure systems) ได้แก่ระบบเองกลกัน ระบบ
จีน ระบบเยอรมัน ระบบฮินดู ระบบญี่ปุ่น ระบบมาไฮเมตัน ระบบ
โรมานด์ และระบบดดาฟ ในระบบบริสุทธ์ทั้ง ๘ นี้ ในปัจจุบันที่
ยังคงเป็นระบบบริสุทธ์แท้จริงมีเหลือเพียง ๔ คือ ระบบเองกลกัน
ฮินดู มาไฮเมตัน และโรมานด์ ส่วนอีก ๔ ระบบ ไปปรากฏอยู่
ในรูประบบผสมเดียวเป็นส่วนใหญ่

ระบบผสมแห่งชาติ (National Blends) ได้แก่ระบบกฎหมายที่ใช้อยู่ในหลายประเทศ โดยมีการผสมระหว่างระบบของกฎหมายพื้นเมือง กับระบบของต่างชาติที่มีการติดต่อกับ ประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทยถูกจัดเข้าอยู่ในระบบนี้

ระบบผสมอาณานิคม (Colonial Composites) ได้แก่กรณีดินแดนที่ต้องตกเป็นอาณานิคมหรือดินแดนในอารักขาหรืออาณัติของสันนิบาตชาติ ซึ่งรัฐฝ่ายปกครองนำเอากฎหมายของตนมาใช้บังคับในด้านกฎหมายมหาชน ยอมรับระบบพื้นเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเอกชน

ระบบผสมอาณานิคมซ้อน (Colonial Duplex Composites) ได้แก่กรณีอาณานิคมทำนองเดียวกันกับที่กล่าวข้างบน แต่รัฐฝ่ายปกครองยอมให้ใช้ระบบกฎหมายพื้นเมืองกว่า ๒ ระบบขึ้นไปเพื่อแยกบังคับแก่ประชากรพื้นเมืองตามวรรณะ นาย Wigmore จัดอินเดียเข้าอยู่ในประเภทนี้

ความแตกต่างระหว่างระบบผสมแห่งชาติและระบบผสมอาณานิคมก็คือ ในระบบผสมแห่งชาติได้มีการนำเอาระบบกฎหมายสองระบบมารวมกันจัดเป็นระบบเดียวภายใต้อธิปไตยของพื้นเมือง ระบบผสมอันเดียวกันนี้ใช้บังคับแก่ประชากรทั่วไปในประเทศนั้น แต่ในระบบผสมอาณานิคม ระบบกฎหมายของฝ่ายปกครอง และระบบกฎหมายของพื้นเมืองยังคงแยกกันอยู่ และใช้บังคับแก่หมู่ประชากรที่แตกต่างกัน

นาย Wigmore ได้เสนอบัญชีและแผนที่แสดงระบบกฎหมายที่ใช้

อยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั้ง ๕ ทวีปคือ ทวีปอาฟริกา อเมริกา เอเชีย ยุโรป และโอเชียเนีย

แม้ระบบ กฎหมายที่ใช้อยู่ในโลก จะมีอยู่ เป็น จำนวนมาก และ ดัดบับซับซ้อนกันก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเรื่องที่จะกำหนดระบบใหญ่ ๆ ได้ เพื่อประโยชน์ ในการที่จะแบ่งเฉลี่ย ด้มาชิกคณะ กรรมการกฎหมาย ระหว่างประเทศ เพื่อให้มีผู้แทนของระบบต่าง ๆ อยู่ในคณะกรรมาธิการ

แต่ในทางปฏิบัติ สันนิษฐานได้ว่าประชาชาติหาได้คำนึงถึงแบบ ธารยธรรม และระบบ กฎหมายที่สำคัญ ในการ เลือกตั้ง สมาชิก คณะ กรรมการกฎหมายระหว่างประเทศไม่ หากถือฐานะของประเทศ ประกอบกับภูมิศาสตร์เป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้ว่าในปี ๒๔๘๘ ได้มี ความเข้าใจระหว่างสมาชิกรัฐประชาชาติว่า ในจำนวนสมาชิกของ คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ ๒๑ คนนั้น จะต้องประกอบด้วยคนชาติมหาอำนาจคือ คนจีน คนฝรั่งเศส คนอังกฤษ คนโซเวียต คนอเมริกันรวม ๕ คน คนในกลุ่มเอเชียอาฟริกา ๕ คน กลุ่มประเทศ ยุโรปตะวันตก ๔ คน กลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก ๒ คน กลุ่ม ประเทศลาตินอเมริกา ๕ คน และที่เหลือคนสุดท้ายให้สับเปลี่ยนกัน ระหว่างคน กลุ่มประเทศลาตินอเมริกา กับคนกลุ่มประเทศในเครือจักรภพบริติชที่ไม่เข้าอยู่ในกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดคงกล่าวข้างต้น ซึ่งในทันทีได้ แก่ประเทศคานาดา ฮอลแลนด์ และนิวซีแลนด์นั่นเอง

ในการประชุมสันนิษฐานที่กลาย ฝ่ายสหรัฐอเมริกาเสนอให้ขยาย องค์ประกอบของคณะกรรมาธิการกฎหมายระหว่างประเทศออกไปอีก ๒ คน คือ จาก ๒๑ ให้เป็น ๒๓ โดยอ้างว่าเนื่องจากได้มีประเทศใน

ทวีปอาฟริกาเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติใหม่เป็นจำนวนมาก ดัมา
 ชักคณะกรรมาธิการที่เพิ่มขึ้น ๒ ที่มีดำริให้ส่งวงไว้โดยเฉพาะแก่รัฐ
 ในทวีปอาฟริกาได้ระงับไว้ ที่ฝ่ายอเมริกันเสนอให้เพิ่มเพียง ๒ ก็เนื่อง
 จากปรากฏว่ามีประเทศในทวีปอาฟริกาได้ระงับไว้ ดังคนชาติเข้าสมัคร
 รับเลือกตั้ง ๒ คน คือ ในจีเรียและคาเมอรูน เป็นการเสนอให้ขยาย
 เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนประเทศในอาฟริกาที่สมัครเท่านั้น

ข้อเสนอนี้ ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง เพราะ
 สหรัฐเสนอข้อแม้ไว้ว่า ไม่ต้องการให้มีการพิจารณาแบ่งเฉลี่ยสมาชิก
 ในคณะกรรมาธิการใหม่ผิดไปจาก ที่ทำความเข้าใจกันไว้ในปี ๑๙๕๗
 ผู้แทนของประเทศกลุ่มเอเชียและอาฟริกาคัดค้าน การแบ่งเฉลี่ยในปี
 ๑๙๕๗ เพราะฝ่ายเอเชียและอาฟริกาไม่ได้รับส่วนแบ่งเฉลี่ยตาม
 สัดส่วน ผู้แทนประเทศในอาฟริกาบางประเทศถึงกับยืนยันว่าความ
 เข้าใจที่ทำกันไว้ในปี ๑๙๕๗ นั้นไม่มีผลผูกพันตน เนื่องจากเป็น
 ความเข้าใจที่เกิดขึ้นก่อนที่ประเทศตนจะเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ
 ประเทศฝ่ายคอมมิวนิสต์ไม่ชอบความเข้าใจปี ๑๙๕๗ เหมือนกัน เพราะ
 อ้างว่า ตามนั้น ประเทศฝ่ายคอมมิวนิสต์ซึ่งมีความก้าวหน้าในด้าน
 กฎหมายระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก มีสมาชิกในคณะกรรมาธิการ
 กฎหมายระหว่างประเทศรวมทั้งสิ้นเพียง ๓ คนเท่านั้น

ถ้าจะคำนึงตามเหตุผลและตรรกวิทยาแล้วก็พอจะรู้สึกได้ว่าการ
 แบ่งเฉลี่ยตามความเข้าใจในปี ๑๙๕๗ ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม เพราะ
 ไม่ได้ถือเกณฑ์รูปอารยธรรมและระบบกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในข้อ
 บังคับของคณะกรรมาธิการ ยิ่งกว่านั้นบรรดาประเทศในยุโรปทั้งฝ่าย
 ตะวันตกและฝ่ายตะวันออก ซึ่งมีจำนวนรวม ๒๗ ประเทศด้วยกัน มี
 คนชาติตนเป็นสมาชิกในคณะกรรมาธิการถึง ๘ คน ประเทศในทวีป

อเมริกาทั้งเหนือ กลาง และใต้ ซึ่งมีสมาชิกในสหประชาชาติ ๒๒ ประเทศ มีคนชาติหนึ่งอยู่ในคณะกรรมการ ๕ หรือ ๖ คน ส่วนประเทศในทวีปเอเชียและแอฟริกา ซึ่งมีสมาชิกในสหประชาชาติ ๔๗ ประเทศ กล่าวคือเกือบครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด กลับมีคนชาติเป็นสมาชิกของคณะกรรมการเพียง ๖ คน ฉะนั้น จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่หลายประเทศในกลุ่มเอเชียแอฟริกา รวมทั้งประเทศไทย ได้ยื่นข้อเสนอให้มีการปรับปรุง หลักการ แบ่งเฉลี่ย สมาชิกในคณะกรรมการเสียใหม่ให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น เพราะไม่มีทางที่จะเข้าใจได้ว่าเหตุใดทวีปยุโรปและทวีปอเมริกาซึ่งมีอารยธรรมและระบบกฎหมายสมบูรณ์แบบคล้ายคลึงกันจะมีคนชาติเข้าเป็นสมาชิกในคณะกรรมการเป็นจำนวนมากมาย ส่วนประเทศในทวีปเอเชียและแอฟริกาซึ่งเป็นที่รับกันว่ามีอารยธรรมและระบบกฎหมายแตกต่างกันมาก กลับมีสมาชิกในคณะกรรมการเพียงไม่กี่คน

การอภิปรายในคณะกรรมการที่ ๖ ของสมัชชาได้เป็นไปอย่างกว้างขวางยืดเยื้อเกือบจะไม่มีทางตกลงกันได้ เพราะฝ่ายหนึ่งยืนยันจะให้คงส่วนเฉลี่ยตามความเข้าใจปี ๒๔๘๘ อีกฝ่ายหนึ่งต้องการให้ปรับปรุงใหม่ ความจริงฝ่ายที่สนับสนุนให้คงได้ตามความเข้าใจปี ๒๔๘๘ ยอมรับว่าประเทศในเอเชียและแอฟริกาไม่มีคนชาติตนเข้ามาในคณะกรรมการตามจำนวนที่เหมาะสม แต่เกรงว่าถ้าจะทำการเปลี่ยนแปลงตามความเข้าใจปี ๒๔๘๘ จะมีผลให้ประเทศฝ่ายคอมมิวนิสต์สามารถเพิ่มจำนวนสมาชิกในคณะกรรมการขึ้นได้ ความเกรงกลัวนี้รัฐสภาจะมากเกินไปบ้าง เพราะถึงแม้ว่าจะให้มีการกำหนดส่วนเฉลี่ย

ใหม่ ก็ดูไม่มีทางที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะได้จำนวนเพิ่มขึ้นอย่างใด เพราะจะถือตาม หลักรูป อารยธรรม และระบบ กฎหมาย ซึ่งกำหนดไว้ในข้อบังคับของคณะกรรมาธิการ หรือจะถือตามส่วนภูมิภาคด้วยก็ตาม จำนวนประเทศที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติ ก็ไม่มีทางที่ประเทศฝ่ายคอมมิวนิสต์จะมี ผู้แทนในคณะ กรรมาธิการ กฎหมาย ระหว่างประเทศ มากกว่า ๒ หรือ ๓ คนเลย อย่างไรก็ตาม ความหวนเกรงทำนองนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นความหวนเกรงที่มาจากมหาอำนาจ ก็ยากที่ประเทศเล็ก ๆ จะหาเหตุผลหรือความที่คมคายไปแก้หาย ฉะนั้น ในที่สุดจึงต้องตกลงกันในรูปประนีประนอม คือให้เพิ่มจำนวนสมาชิกในคณะกรรมาธิการกฎหมายระหว่างประเทศ ๕ คน จาก ๒๑ เป็น ๒๕ โดยเป็นที่เข้าใจว่าจำนวน ๕ คนที่เพิ่มขึ้น จะต้องตกให้แก่คนชาติประเทศในกลุ่มเอเชียอาฟริกา นอกจากนั้นแล้ว จะยังไม่มีการปรับปรุงการแบ่งเฉลี่ยกันใหม่ในชั้นนี้

เมื่อเปิดประชุมสมัชชาสามัญที่ ๑๖ ปรากฏว่ามีประเทศส่งคนชาติตนเข้ารับการเลือกตั้งรวมทั้งสิ้น ๔๕ คน เป็นคนในทวีปยุโรป ๑๕ คน ทวีปลาตินอเมริกา ๓๓ คน ทวีปเอเชีย ๑๓ คน ทวีปอาฟริกา ๕ คน ทวีปอเมริกาเหนือ ๒ คน ต่อมาเมื่อตกลงเพิ่มจำนวนสมาชิกคณะกรรมาธิการออกเป็น ๒๕ สมัชชาได้มีมติเปิดโอกาสให้มีการเสนอชื่อเพิ่มเติมได้อีก ซึ่งมีหลายประเทศถือเอาประโยชน์นี้ ประเทศในเอเชียและอาฟริกาเสนอคนชาติตนเพิ่มเติม การเลือกตั้งได้กระทำกันเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ปรากฏผู้ได้รับเลือกตั้งตามรายงานต่อไปนี้

คนจากทวีปยุโรป

๑. นาย R. Ago	คนชาติอิตาลี
๒. นาย M. Bartos	คนชาติยูโกสลาเวีย
๓. นาย E. Castren	คนชาติฟินแลนด์
๔. นาย A. Gros	คนชาติฝรั่งเศส
๕. นาย M. Lachs	คนชาติโปแลนด์
๖. นาย Antonio de Luna Garcia	คนชาติสเปน
๗. นาย G.I. Tunkin	คนชาติสหภาพโซเวียต
๘. นาย A. Verdross	คนชาติออสเตรีย
๙. นาย H. Waldock	คนชาติอังกฤษ

คนจากทวีปอเมริกาเหนือ

๑. นาย H.W. Briggs	คนชาติสหรัฐ
๒. นาย M. C adieux	คนชาติแคนาดา

คนจากทวีปลาตินอเมริกา

๑. นาย G. Amado	คนชาติบราซิล
๒. นาย E. Jimenez de Arechaga	คนชาติอุรุกวัย
๓. นาย L. Padilla Nervo	คนชาติเม็กซิกัน
๔. นาย A.M. Paredes	คนชาติอิกัวลอร์

คนจากทวีปเอเชีย

๑. นาย Ch. Liu	คนชาติจีน
๒. นาย R. Pal	คนชาติอินเดีย
๓. นาย A.H. Tabibi	คนชาติอฟกานิสถาน

๔. นาย S. Tsuruoka	คนชาติญี่ปุ่น
๕. นาย M.K. Yasseen	คนชาติอิรัก

คนจากทวีปแอฟริกา

๑. นาย A. El-erian	คนชาติสหสาธารณรัฐอาหรับ
๒. นาย T.O. Elias	คนชาติไนจีเรีย
๓. นาย V. Kanga	คนชาติคามาโรน
๔. นาย O. Pesson	คนชาติคาโงเม
๕. นาย S. Rosonne	คนชาติอิสราเอล

ผลของการเลือกตั้งคราวนี้แสดงให้เห็นว่าทางฝ่ายยุโรป ซึ่งส่งคนเข้ารับการเลือกตั้ง ๑๕ คน ได้รับเลือก ๘ คน เป็นคนจากประเทศคอมมิวนิสต์ ๓ คน จากประเทศยุโรปตะวันตก ๕ คน และประเทศที่วางตนเป็นกลาง ๒ คน คนจากทวีปลาตินอเมริกาเข้ารับเลือกตั้ง ๑๓ คน ได้รับเลือก ๕ คน คนจากทวีปเอเชียได้รับเลือกตั้ง ๕ คน คนจากทวีปแอฟริกาได้รับเลือกตั้งจำนวนเท่ากัน และคนจากทวีปอเมริกาเหนือเข้ารับเลือกตั้ง ๒ คน ได้รับเลือกทั้ง ๒ คน โดยเฉพาะคนจากทวีปเอเชียที่ได้รับเลือกตั้งทั้ง ๕ คนนั้น เป็นคนชาติในเขตที่เรียกกันว่าตะวันออกไกล ๒ คน คือ จีนและญี่ปุ่น อีก ๓ คนเป็นชาติประเทศเอเชียตะวันตก ได้แก่อินเดีย ออสเตรเลีย และอิรัก สำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งเลย

หากจะยึดระบบกฎหมายเป็นข้อคำนึง ก็เห็นว่าระบบกฎหมายที่นาย Wigmore เรียกว่าโรมานเนสมีผู้แทนเข้านั่งในคณะกรรมาธิการกฎหมายระหว่างประเทศ ๘ คน โรมานเนสผสมกับระบบอื่นอีก

๘ คน ระบบมาโฮเมตัน ๓ คน ระบบแองกลิกัน ๓ คน ระบบ
แองกลิกันผสม ๒ คน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พวกระบบโรมานด์เป็น
ฝ่ายที่มีผู้แทนมากที่สุด สูงกว่าระบบอื่นหลายเท่าตัว

ครั้นจะยึดแบบอารยธรรมเป็นข้อค้ำใจ ก็จะได้เห็นว่า ผล
การเลือกตั้งคราวที่แล้วเช่นเดียวกับครั้งก่อนๆ ได้ให้น้ำหนักทุ่มเท
ไปในฝ่ายอารยธรรมตะวันตกเหนืออารยธรรมอื่น ๆ

การที่บิดก้อหลักเกณฑ์ใด วินิจฉัยผลทางการเลือกตั้งไม่
ได้ ทั้ง ๆ ที่ข้อบังคับของคณะกรรมการกฤษฎายระหว่าง
ประเทศได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้แน่นอน ก็เพราะว่าการเลือก
ตั้งในสหประชาชาติ ไม่ว่าจะเพื่อคณะมนตรีหรือคณะกรรมการ
อื่นใดของสหประชาชาติ มักจะมีการเมืองเข้าพัวพัน และที่
สำคัญที่สุดก็คือ การวิ่งเต้นหาคะแนนเสียง ประเทศใดที่มีคณะ
ผู้แทนประจำที่นายอัคร์ดำเนินการเข้มแข็ง เข้าพรรคเข้าพวกกับ
เพื่อนผู้แทนด้วยกันได้ ก็อยู่ในฐานะที่มีหวังจะได้รับการเลือก
ตั้งง่าย ประเทศใดที่ยังเฝ้าผู้แทนที่นายอัคร์เฉยชาไม่เข้มแข็ง
ก็หวังที่จะได้รับเลือกตั้งยาก ทั้งนี้เป็นปกติวิสัยของมนุษย์ การ
คิดต่อ และความนิยม ชมชื่น ส่วนตัว เป็นสิ่ง สำคัญ ยิ่งกว่ากฎ-
เกณฑ์หรือข้อบังคับใด ๆ ทั้งปวง

เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า คนชาติไทยได้เคยรับเลือกตั้งเป็นสมา
ชิกคณะกรรมการกฤษฎายระหว่างประเทศมาครั้งหนึ่ง คือ พณฯ
ถนัด คอมันตร์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นรองผู้แทนถาวรไทย

๓๕๖

ประจําสหประชาชาติที่นครนิวยอร์ก ได้รับเลือกตั้งเข้าเป็นสมาชิกของ
คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศเมื่อวันที่ ๑๗ ธ.ค. ๒๕๑๗
แต่มิได้ดำรงตำแหน่งจนครบกำหนดเวลา ๕ ปี โดยได้ลาออกจาก
สมาชิกภาพเสียเมื่อ ๒๕๑๒ เนื่องจากได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ ในตอนนั้นคณะกรรมการฯ ได้ทำการ
เลือกตั้งซ่อม และได้เลือกเขานาย M.K. Yasseen (อิรัก) เข้าดำรง
ตำแหน่งแทน ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติคราวนี้ นาย M.K.
Yasseen คงได้รับเลือกตั้งกลับเข้าไปใหม่อีกวาระหนึ่ง

สำนักหอสมุด